

Veldinventarisatierapport

Verschillende plannen te Nieuwe Wetering

Opdrachtgever: Buro SRO

31 augustus 2012

projectnummer 04.11.11

Naam product: Veldinventarisatierapport
Locatie: Verschillende plannen te Nieuwe Wetering
Opdrachtgever: Buro SRO

Opdrachtnemer: Laneco
Ons kenmerk: 04.11.10
Projectleider: ir. D van Pijkeren
Contact: DvPijkeren@Laneco.nl

*Laneco is lid van het
Netwerk Groene Bureaus*

INHOUD

1	INLEIDING	1
1.1	AANLEIDING	1
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN	1
2	FLORA- EN FAUNAWET	3
2.1	WETTELIJK KADER	3
2.2	PROCEDURELE GEVOLGEN	3
3	VERKLARING ONDERZOEKSMETHODE	5
3.1	VLEERMUIZEN	5
3.2	UILEN	5
3.3	REPTIELEN	6
4	ONDERZOEKSVRAAG EN METHODE	7
4.1	ONDERZOEKSVRAAG	7
4.2	ONDERZOEKSMETHODIEK	7
4.3	ONDERZOEKSRONDES	8
5	ONDERZOEKSRESULTATEN	9
5.1	VLEERMUIZEN	9
5.2	RINGSLANG	11
5.3	STEENUIL	11
5.4	OVERIGE	11
5.5	EFFECTEN	12
6	CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES	13
6.1	CONCLUSIE	13
6.2	CONSEQUENTIES	13

BIJLAGEN:

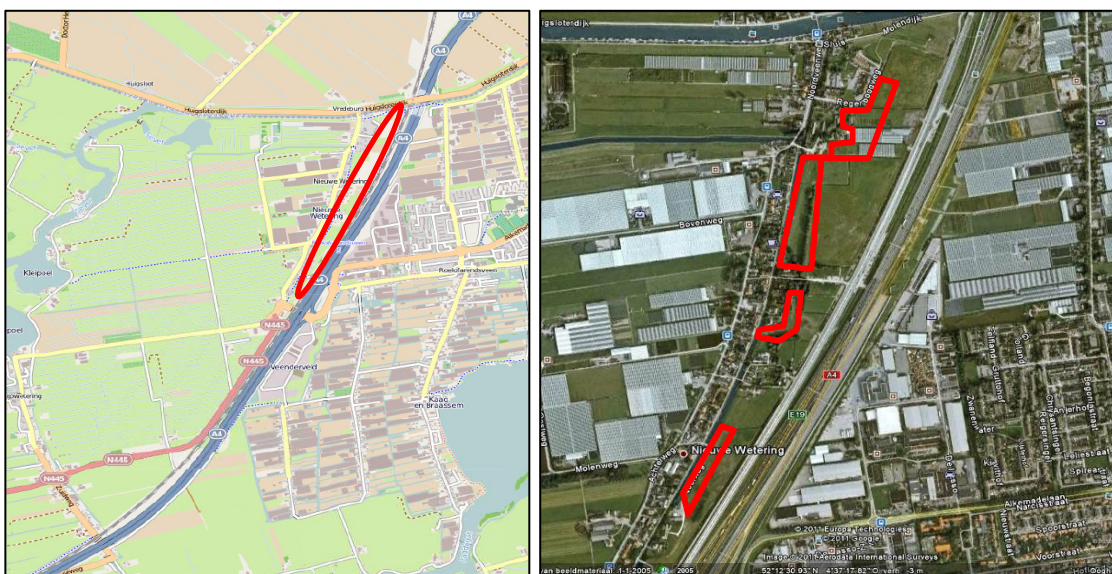
bijlage 1: literatuurlijst

bijlage 2: verklarende woordenlijst

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Voor het gebied aan de oostzijde van het dorp Nieuwe Wetering; tussen het dorp en de infrastructuur van de HSL-lijn en de A4 is een bestemmingsplanwijziging voor de bouw van woningen in voorbereiding. Een van de haalbaarheidsstudies voor dit bestemmingsplan is een toetsing aan natuur wet- en regelgeving.

Globale ligging plangebied (luchtfoto Google Earth)

In een eerder uitgevoerde quick scan flora en fauna door Laneco (2011) is de geschiktheid van het plangebied voor beschermde planten en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten beoordeeld. Hieruit bleek dat negatieve effecten op in het kader van de Flora- en faunawet strikt beschermde soorten vleermuizen, de ringslang en de steenuil niet op voorhand konden worden uitgesloten. Laneco is daarom gevraagd nader onderzoek te verrichten naar het gebruik van het plangebied en haar omgeving door deze soort(groep).

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Nieuwe Wetering (Gemeente Kaag en Braassem) ligt ten westen van de A4 en de HSL-lijn, nabij Roelofarendsveen. Aan de oostzijde van het dorp liggen grote infrastructuur en de bebouwde kom van Roelofarendsveen, terwijl ten west, noorden en zuiden vooral natte, open veenpolders liggen, met tegen het dorp aan nog enkele kassencomplexen. Aan de noordzijde van het dorp ligt de Ringvaart om de Haarlemmermeer.

Langs de westzijde van het dorp, aan een doorgaande watergang en tussen het dorp en de HSL-lijn, is de nieuwbouw van woningen voorgenomen. In een langgerekte niet geheel aaneengesloten strook land en over een dijk langs de doorgaande watergang langs de Voorweg. Deze strook vormt het plangebied.

Indrukken van het plangebied (foto's Laneco).

2 FLORA- EN FAUNAWET

2.1 WETTELIJK KADER

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend.

De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikel 11).

2.2 PROCEDURELE GEVOLGEN

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- beschermingscategorie 1:
Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Denk daarbij aan soorten zoals konijn, veldmuis, egel, ree, bruine kikker en kleine watersalamander. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde diersoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast.
- beschermingscategorie 2:
Voor beschermde soorten die niet zo algemeen zijn en dus extra aandacht verdienen (bijvoorbeeld eekhoorn, steenmarter en wild zwijn), geldt de vrijstelling alleen als er een goedgekeurde gedragscode is. Organisaties die geen gedragscode hebben moeten, voor ingrepen die leiden tot verstoring of aantasting van deze soorten, een ontheffing aan te vragen.
- beschermingscategorie 3:
Voor ongeveer honderd zeldzame soorten (o.a. das, boommarter) geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Dan is meestal een ontheffing van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit nodig, met uitgebreide toetsing.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Uit uitspraken van de Raad van State blijkt dat volgens Europese richtlijnen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn) het verlenen van een ontheffing voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn alleen mogelijk is onder een beperkt aantal voorwaarden. Ontheffingen van de Flora- en faunawet worden alleen verleend als de volgende voorwaarden van toepassing zijn:

Alle soorten:

- Er zijn geen alternatieven;
- Het duurzaam voortbestaan van de populatie is niet in het geding.

Voor soorten van Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats;
- De volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is;
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Voor vogels gelden voorwaarden uit de Vogelrichtlijn:

- De volksgezondheid en de openbare veiligheid in het geding is;
- Veiligheid van het luchtverkeer in het geding is;
- Ter bescherming van flora en fauna.

Uit een recente uitspraak van Raad van State (juli 2012) blijkt dat in alle gevallen dat het overtreden van de artikelen 10 en 11 van de Flora- en faunawet niet kan worden voorkomen door mitigatie, bij het ministerie een ontheffing van de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd.

Artikel 2 van de Flora- en faunawet is een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

3 VERKLARING ONDERZOEKSMETHODE

3.1 VLEERMUIZEN

Vleermuizen zijn vliegende zoogdieren die aan de hand van echolocatie hun positie bepalen. Deze nachtdieren verblijven overdag in besloten ruimtes. Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger en boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis. Daarnaast zijn er soorten die van beide elementen gebruik maken.

Ook is er onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen enz.) of bomen (in holten, achter de bast). Een groot aantal soorten, ook soorten die 's zomers in boomholten verblijven, overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders. Alle vleermuizen zijn strikt (tabel 3) beschermd door de Flora- en faunawet.

Vanaf begin april komen vleermuizen te voorschijn uit hun winterverblijven, afhankelijk van het weer, de ene soort wat later dan de andere. Van half mei tot half juli vormen de vleermuizen kraamkolonies waarin de jongen worden geboren en grootgebracht. De mannetjes verblijven dan apart in kleinere groepen. Vanaf half augustus tot september, in het paarseizoen, vallen de kraamkolonies uiteen en trekken sommige soorten vleermuizen uit hun voortplantingsgebied weg, terwijl andere soorten nooit ver vliegen tussen zomer en winter verblijf. In deze periode paren de meeste vleermuissoorten. Vanaf oktober gaan de verschillende soorten in winterslaap, waarbij de ene soort zich eerder terugtrekt in zijn winterverblijf dan de andere (Helmer 1988).

Omdat de soorten vaak jarenlang gebruik maken van vaste aanvliegroutes tussen verblijfsplaats en foerageergebied, kan het behoud van lijnelementen cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied. Hetzelfde geldt voor bepaalde foerageergebieden, zoals open schuren, waar bij slecht weer wordt gejaagd door sommige soorten.

3.2 UILEN

Van een aantal vogelsoorten is de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen) het gehele jaar door beschermd. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, (voorbeeld: kerkuil).

4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: ransuil).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Door de leefwijze van deze soorten is het niet mogelijk om bij directe verstoring van de nesten te voldoen aan de bepalingen uit de Flora- en faunawet. Deze gewijzigde lijst van jaarrond beschermde vogels is in september 2009 door het ministerie van LNV gepubliceerd.

Uilen zijn plaatstrouw en vaak ook erg territoriaal. De meeste soorten blijven het hele jaar in dezelfde omgeving, nabij de nestplaats waar ze jaarlijks broeden. De kerkuil en de steenuil maken zelfs jaarrond gebruik van hun nestplaatsen als verblijfplaats.

3.3 REPTIELEN

Van de verschillende in Nederland voorkomende reptielen is de ringslang de enige die voorkomt in nattere gebieden. De ringslang leeft veelal van amfibieën, en voelt zich goed thuis in waterlopen met structuurrijke oevers. De eieren worden afgezet in broeihopen zoals composthopen en hopen organisch materiaal. De ringslang komt daarom vooral voor in situaties waar deze omstandigheden zich nabij elkaar voordoen. Overigens maakt de soort ook grote omzwervingen, en wordt tot op de hoogste punten van de droge Veluwe gevonden.

4 ONDERZOEKSVRAAG EN METHODE

4.1 ONDERZOEKSVRAAG

Doel van dit onderzoek is om na te gaan of de voorgenomen ingreep gevolgen heeft voor beschermde soorten vleermuizen vissen en de steenuil. Als effecten op strikt beschermde soorten zodanig zijn dat belangrijke onderdelen van het leefgebied of verblijfplaatsen (indirect) verloren gaan, dan moet over het algemeen een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet voor de ingreep worden aangevraagd.

Voor vleermuizen is gezocht naar vliegroutes over watergangen en belangrijke foerageergebieden. In dit veldonderzoek is de functie in het voorjaar en de zomer (kraamseizoen) onderzocht. Voor de steenuil is gezocht naar verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied in het plangebied. Om te bepalen of er beschermde vissen aanwezig zijn, zijn de sloten in het plangebied onderzocht.

4.2 ONDERZOEKSMETHODIEK

4.2.1 *Vleermuizen*

Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd met behulp van een batdetector (Pettersson D240X). Batdetectors vertalen de voor mensen onhoorbare sonargeluiden van vleermuizen in hoorbare geluiden. Vleermuizen zijn op naam gebracht door interpretatie van het ritme en de klank van hun sonargeluid, gecombineerd met zichtwaarnemingen van vliegstyl en grootte.

Er zijn twee onderzoeksrondes uitgevoerd in het zomerseizoen van 2012 om de aanwezigheid van zomerverblijven en kraamkolonies te onderzoeken:

- 1) Er is een onderzoeksronde in de ochtenduren uitgevoerd om te kijken naar inzwermende vleermuizen.
- 2) Later is een avondonderzoek uitgevoerd. Er is gekeken naar vliegroutes, foeragerende dieren en uitvliegers.

Er zijn in het najaar van 2011 twee onderzoeksrondes uitgevoerd om de aanwezigheid van paarplaatsen te onderzoeken:

- 1) Er zijn twee avondrondes uitgevoerd; waarvan 1 door twee personen.

Er is gewerkt conform de protocollen voor vleermuisonderzoek zoals opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus (NGB, 2012).

Bijzondere waarnemingen zijn van vleermuizen zijn opgenomen en geanalyseerd in het programma Batsound.

4.2.2 Steenuil

Het onderzoek naar de steenuil is uitgevoerd in de avonduren, wanneer uilen actief worden. Op deze locatie werd alleen de steenuil verwacht. Het onderzoek is middels verschillende methoden uitgevoerd:

- Op twee avonden in de periode februari tot half mei, wanneer steenuilen territoriaal gedrag vertonen, is door het afspelen van territorium geluiden de steenuil gestimuleerd om zijn aanwezigheid kenbaar te maken.
- Er is tijdens de veldbezoeken gelet op foeragerende uilen;
- Het plangebied is onderzocht op kalksporen en braakballen die typisch zijn voor uilen.

De onderzoeksmethode voor steenuil sluit aan bij de onderzoeksmethode zoals beschreven door Stone (2001).

4.2.3 Ringslang

Onderzoek naar de ringslang vond plaats door gebruik te maken van 2 methoden.

- Er zijn platen uitgelegd op verschillende plaatsen in het plangebied. Deze vormen een vochtige plaats met dekking, en worden door reptielen graag gebruikt als dekkingmogelijkheid en dagverblijf. Omdat donkere elementen worden gebruikt om te zonnen, hebben de platen ook deze functie. De platen zijn 3 keer gecontroleerd onder geschikte omstandigheden;
- Tijdens onderzoeksrondes is het plangebied onderzocht op zonnende exemplaren.

Deze methode sluit aan bij de methode zoals beschreven in Lenders et al (1993) en Van Diepenbeek et al (2006), en geeft een goed beeld van het voorkomen van reptielen op een locatie.

4.3 ONDERZOEKSRONDES

Datum	Periode/soort	Zon op/onder	Windkracht	Temp.
9 september 2011	Vleerm. (avond)	20:09 uur	1-2 Bft.	18°C
29 september 2011	Vleerm. (avond)	19:21 uur	1 Bft.	18°C
28 maart 2012	Steenuil (avond)	Nvt.	1 Bft.	9°C
15 maart 2012	Steenuil (avond)	Nvt.	2 Bft.	12°C
3 april 2012	Steenuil (avond)	Nvt.	1 Bft.	10°C
14 mei 2012	Ringslang (overdag)	Nvt.	2-3 Bft.	18°C
20 juni 2012	Vleerm. (ochtend) en ringslang.	5:19 uur	Windstil	15°C
26 juni 2012	Ringslang (overdag)	Nvt.	0-1 Bft.	19°C
12 juli 2012	Vleerm. (avond)	21:52 uur	Windstil	16°C

5 ONDERZOEKSRÉSULTATEN

5.1 VLEERMIUZEN

Er zijn twee rondes uitgevoerd in het paarseizoen van 2011 en 2 rondes uitgevoerd in het kraamseizoen van 2012. Alle rondes gaven een eenduidig beeld over het voorkomen van vleermuizen in het plangebied. Er is met name gekeken naar het gebruik van de watergangen als vliegroute; speciaal gericht op meer watergebonden soorten als meervleermuis en watervleermuis.

Najaar 2011

1^e onderzoeksrunde

Op 20 september 2011 zijn in en direct om de deelgebieden 4 ruige dwergvleermuizen en een viertal gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Net buiten de deelgebieden, verspreid over het dorp, waren 7 paarplaatsen van de gewone dwergvleermuis aanwezig in gebouwen verspreid over het dorp.

2^e onderzoeksrunde

In het najaar van 2011, op 20 september, zijn vooral foeragerende en langsvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen. In het totaal ging het om zo'n 7 gewone dwergvleermuizen. In een van de deelgebieden is een ruige dwergvleermuis vastgesteld. Paarplaatsen of vliegroutes van deze soorten zijn niet gevonden. Geconstateerd kon worden dat het geluidsscherm van de HSL door gewone dwergvleermuizen worden gebruikt om langs te vliegen en te foerageren.

Zomer 2012

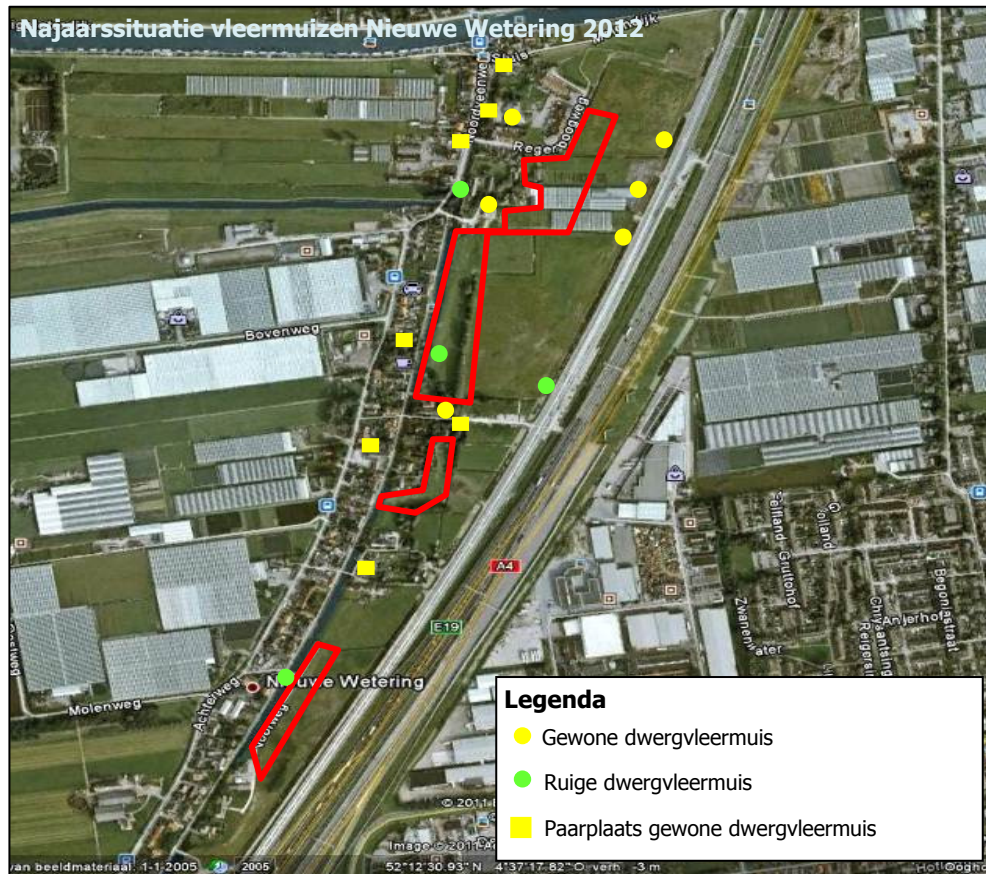
1^e onderzoeksrunde

Tijdens de ochtendronde op 20 juni 2012 zijn verspreid over de deelgebieden; die toch het grootste deel van het dorp beslaan, alleen 7 gewone dwergvleermuizen foeragerend en langsvliëgend waargenomen. Belangrijke onderdelen van het leefgebied van de gewone dwergvleermuis zijn niet aangetroffen. Andere soorten zijn niet geconstateerd. De laatste vleermuis werd al om 4:40 uur gezien, ongeveer 40 minuten voor zonsopgang.

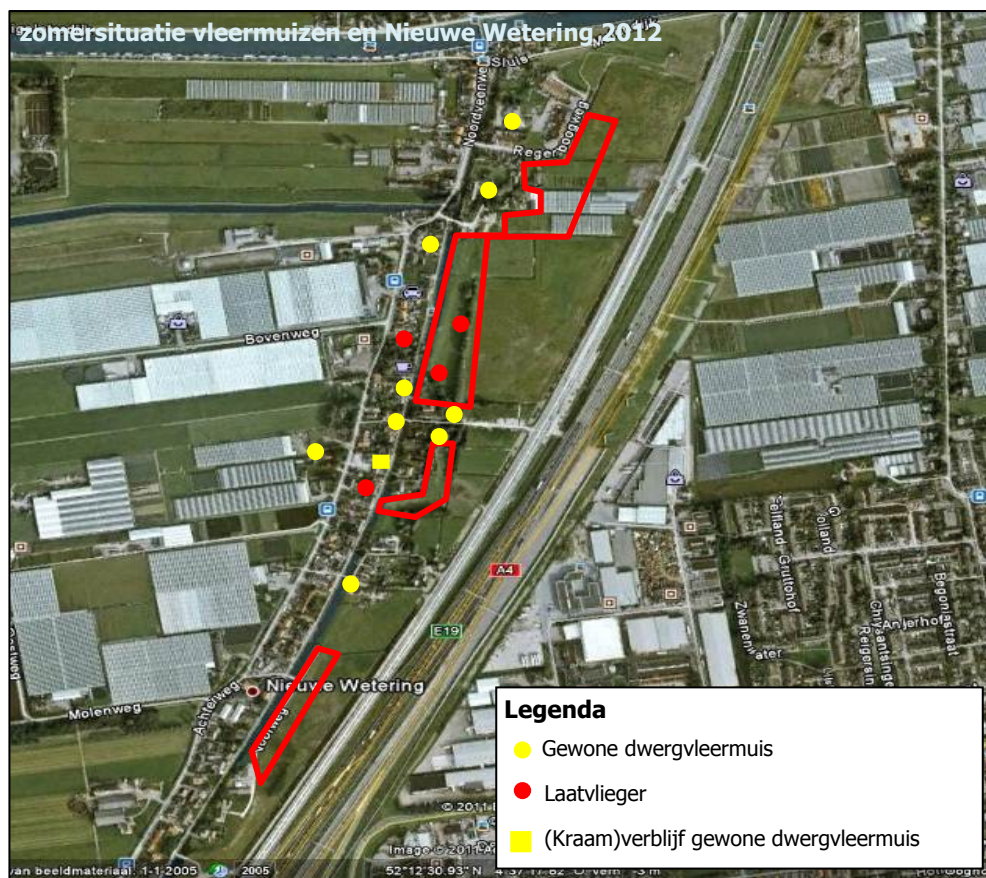
2^e onderzoeksrunde

Tijdens de tweede onderzoeksrunde op de avond van 12 juli 2012, zijn twee soorten vleermuizen aangetroffen; de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. De eerste gewone dwergvleermuis werd om 22:30 uur waargenomen, bijna 40 minuten na zonsondergang. In het totaal werden zo'n 4 laatvliegers en rond de 6 foeragerende gewone dwergvleermuizen foeragerend waargenomen in en om de deelgebieden.

In het gemeenschapshuis aan de Voorweg werd een verblijfplaats van zo'n 12 gewone dwergvleermuizen geconstateerd. Deze huisden in een kleine overstek boven de voordeur van het woonhuis; de oude boerderij voor het gemeenschapshuis. Gezien het terugkeren van enkele dieren gaat het mogelijk om een kleine kraamkolonie. Deze locatie valt buiten de deelgebieden.

Waarnemingen in en om het plangebied tijdens het najaar van 2011

Waarnemingen in en om het plangebied tijdens de zomer van 2012

5.2 RINGSLANG

Er zijn zowel onder de neergelegde platen als tijdens veldrondes geen waarnemingen van reptielen gedaan.

5.3 STEENUIL

Er zijn tijdens gericht onderzoek naar uilen geen (sporen van) gevonden. Ook in de omgeving is geen territoriale roep van de steenuil gehoord.

5.4 OVERIGE

Tijdens het onderzoek naar steenuilen in het voorjaar werd buiten de deelgebieden ook de territoriale roep van de ransuil gehoord. De ransuil is een jaar-rond beschermde vogelsoort in de Flora- en faunawet. Deze broedde in een oude rode beuk voor een woning langs de Voorweg.

Verder werd tijdens het onderzoek naar ringslang een bloeiend exemplaar van de rietorchis (tabel 2 Flora- en faunawet) waargenomen in het plangebied in de natte zone direct langs de wetering.

Overige waarnemingen in Nieuwe Wetering.

5.5 EFFECTEN

Vleermuizen

Er zijn geen verblijfplaatsen, vliegroutes of andere belangrijke onderdelen van het leefgebied aangetroffen in de deelgebieden. Het plangebied is gezien de aantallen waarnemingen tijdens het najaar en de zomer in de deelgebieden, niet van groot belang voor vleermuizen en er zal voor een weinig kritische soorten als de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger altijd voldoende foerageergebied overblijven.

Vliegroutes over watergangen zijn in het geheel niet geconstateerd. Effecten op vleermuizen als gevolg van de ingrepen worden daarom niet verwacht.

Steenuil

Er zijn geen steenuilen aangetroffen, en dus geen effecten te verwachten.

Ringslang

Er zijn tijdens onderzoek geen ringslangen aangetroffen. Het plangebied zal geen belangrijk onderdeel van het leefgebied van deze soort zijn. Een incidenteel doortrekkend exemplaar kan niet worden uitgesloten, maar effecten op het leefgebied als gevolg van de ingrepen worden niet verwacht.

Ransuil

De ransuil (een jaarrond beschermde soort in de Flora- en faunawet) broedt in een oude beuk, op korte afstand van het plangebied. De verblijfplaats wordt niet direct aangetast, en bevindt zich nu ook al langs een druk pad. Van de ransuil is bekend dat deze ook in tuinen midden in de bebouwde kom broedt. Echter, bij de bouwwerkzaamheden veranderd de omgeving enigszins, en zal er extra verstoring zijn. De woningen direct tegenover de nestplaats dienen daarom buiten het broedseizoen te worden gebouwd.

Rietorchis

De rietorchis (één exemplaar), groeit in het plangebied, direct nabij de waterkant. Dat er maar één exemplaar staat hangt waarschijnlijk samen met het maaibeheer en de begrazing tot nu toe.

Als:

- De groeiplaats wordt gemarkeerd en gevrijwaard van enige aantasting;
 - Direct nabij de groeiplaats worden de eerste drie meter vanaf de waterlijn niet veranderd;
 - Deze meters worden bestemd als natuur;
 - Maatregelen worden genomen om betreding te voorkomen (hek);
 - En worden beheerd als natuur (in september 1x maaien en afvoeren)
- zijn geen effecten op deze soort te verwachten, en zal de geschiktheid naar verwachting toenemen. Deze eis is er trouwens ook voor de gehele waterlijn voor de strikt beschermde soort waterspitsmuis (tabel 3 Flora- en faunawet).

6 CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES

Voor een aantal plannen in Nieuwe Wetering wordt het bestemmingsplan gewijzigd. Als een van de haalbaarheidsstudies voor dit bestemmingsplan, moet inzichtelijk zijn of beschermde soorten uit de Flora- en faunawet negatieve effecten ondervinden van deze ingreep. In een eerder uitgevoerde quick scan flora en fauna voor deze ingreep, is nader onderzoek aanbevolen naar vleermuizen, de ringslang en de steenuil.

6.1 CONCLUSIE

In en om het plangebied zijn tijdens gericht veldonderzoek in 2012 geen steenuilen of ringslangen aangetroffen. Effecten op deze soort(groep)en worden daarom niet verwacht als gevolg van de ingreep.

In het plangebied is ook de aanwezigheid van verblijfplaatsen, vliegroutes over watergangen en andere belangrijke onderdelen uit het leefgebied van vleermuizen onderzocht. Bij dit onderzoek in het najaar van 2011 en de zomer van 2012, zijn drie verschillende vleermuissoorten aangetroffen; de gewone dwergvleermuis, de laatvlieger en de ruige dwergvleermuis. De aangetroffen aantallen zijn gezien de grootte van het onderzoeksgebied niet erg groot. Meer waterminnende soorten als watervleermuis en meervleermuis zijn niet waargenomen. Wel zijn buiten de deelgebieden enkele paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, en één zomer/kraamverblijfplaats aangetroffen in Nieuwe Wetering. Deze worden niet aangetast bij de ingrepen uit dit plan.

Bij de onderzoeken is buiten het plangebied een nestlocatie van de ransuil geconstateerd en in het plangebied een exemplaar van de rietorchis aangetroffen. Met maatregelen kunnen effecten op deze soorten worden voorkomen.

6.2 CONSEQUENTIES

Er zijn geen negatieve effecten op strikt beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet te verwachten als gevolg van de bestemmingsplanwijziging als:

Ransuil

- De woningen in het gebied tegenover de nestlocatie buiten het broedseizoen worden gebouwd;

Rietorchis

- De groeiplaats wordt gemarkeerd en gevrijwaard van enige aantasting;
- Direct nabij de groeiplaats worden de eerste drie meter vanaf de waterlijn niet veranderd;
- Deze meters worden bestemd als natuur;
- Maatregelen worden genomen om betreding te voorkomen (hek);
- En worden beheerd als natuur (in september 1x maaien en afvoeren)

Verder zijn in de quick scan flora en fauna eisen gesteld ten aanzien van de waterspitsmuis voor de strook tegen de wetering langs de Voorweg aan.

Als aan deze, en de in de quick scan flora en fauna (Laneco, 2011) gestelde eisen wordt voldaan, zijn er ook geen procedurele consequenties ten aanzien van Natuurwetgeving te verwachten bij dit bestemmingsplan.

Verder gelden altijd de voorwaarden ten aanzien van de zorgplicht en broedende vogels; er mag zonder gericht onderzoek niet in het broedseizoen (15 maart tot 15 juli) worden gestart met werkzaamheden.

BIJLAGE 1: LITERATUURLIJST

- Bloem, H., K. Boer, N. M. Groen, R. van Harxen & P. Stroeken, 2001, De Steenuil in Nederland; Handleiding voor onderzoek en bescherming. Stichting Steenuilenoverleg Nederland (STONE).
- Broekhuizen, S e.a., 1992, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht.
- Creemers, R. & Delft, J. van, 2009; De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9; Een uitgave van Stichting Ravon.
- Diepenbeek, A van & Creemers, R., 2006; Herkenning amfibieën en reptielen, uitgave van Stichting Ravon.
- Diepenbeek, A van & Delft, J. van, 2006; Het waarnemen van amfibieën en reptielen, uitgave van Stichting Ravon.
- Dietz, C., Helversen, O von., Nill, D., 2006, Handbuch der Fledermäuse Europas und Nordwestafrikas; Kosmos Naturführer.
- Helmer, W., Limpens, H.J.G.A. en Bongers, W., 1^e versie 1988, Handleiding voor het inventariseren en determineren van Nederlandse vleermuissoorten met behulp van bat-detectors, Stichting vleermuis-onderzoek (dr. L. Bels stichting).
- Laneco, 2011; Quick scan flora en fauna Verschillende woningbouwlocaties te Nieuwe Wetering; in opdracht van Buro SRO.
- Lenders et al, 1993, Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld, Een uitgave van Stichting Ravon.
- Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997; Atlas van de Nederlandse vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNNV Uitgeverij.
- Limpens, H.J.G.A., P. Twisk en G. Veenbaas, 2004, Met vleermuizen overweg, Dienst Weg- en Waterbouwkunde Delft en Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming Arnhem.
- Netwerk Groene Bureaus, Ministerie van LNV en de Zoogdierverseniging, 2012, Protocol Vleermuisinventarisaties.
- Stumpel, T. & Strijbosch, H., 2006; Veldgids Amfibieën en Reptielen, Een uitgave van KNNV uitgeverij.

Websites:

www.vleermuis.net

www.natuurloket.nl

www.minInv.nl

BIJLAGE 2: VERKLARENDE WOORDENLIJST

Verblijfplaats: Een object (huis, boom, bunker, grot, kast en dergelijke) waarin een of meerdere vleermuizen verblijven (overdag of 's winters permanent).

Zomerverblijfplaats: Een verblijfplaats die gebruikt wordt door vleermuizen die niet in winterslaap zijn waarvan niet aangetoond is dat het een kraamverblijfplaats dan wel een paarverblijfplaats is.

Kraamverblijfplaats: Een verblijfplaats van een kraamgroep met vrouwtjes met jongen.

Paar(verblijf)plaats: Een verblijfplaats of de omgeving daarvan, waar meerdere vleermuizen overdag verblijven en paren. Afhankelijk van de soort. Te herkennen aan zwermgedrag of baltsroepen.

Winterverblijfplaats: Een verblijfplaats waar in de winter een of meerdere vleermuizen in winterslaap (hybernation) gaan.

Vliegroute: Een vaste route van een vleermuis of een groep van vleermuizen vanaf een verblijfplaats naar een foerageergebied en visa versa.

Migratieroute: Een vaste route van zomerverblijfplaats naar winterverblijfplaats en visa versa.

Foerageergebied: Een gebied waar een vleermuis of een groep van vleermuizen foerageert.

(Uit het Vleermuisprotocol, NBG, 2012)